

Het nieuwe erfrecht 2020

De inbreng en de inkorting: een synthese

Jacques Malherbe
Hoofdleraar emeritus UC Louvain
Advocaat (Simont Braun, Brussel)

Tine Bauwens
Advocaat (Simont Braun, Brussel)

De wet tot wijziging van het erfrecht werd gestemd op 31 juli 2017.¹ Deze wet werd reeds gewijzigd door de wet van 22 juli 2018, in de vorm van amendementen die ingevoerd werden in een wet die voor het overige gewijd is aan een wijziging van de huwelijksvermogensstelsels. De wet van 31 juli 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en giften betreft,² trad in het algemeen in werking op 1 september 2018 ten laatste. Maar de keuze voor het handhaven van het oude stelsel van inbreng en inkorting blijft open tot een nader te bepalen datum vóór 1 september 2019.

In deze bijdrage, wordt met een verwijzing naar een artikel van het Burgerlijk Wetboek dit Wetboek zoals het bestond vóór de wet van 31 juli 2017 bedoeld: de verwijzing naar een nieuw artikel beoogt het Wetboek zoals gewijzigd door de wet van 31 juli 2017 maar rekening houdend met de wijzigingen die hieraan aangebracht worden door de wet van 22 juli 2018. De nieuwe wet zal in principe toepasselijk zijn op alle erfenissen die openvallen na haar inwerkingtreding, onder voorbehoud van twee keuzemogelijkheden die hieronder vermeld worden.

Hoewel de wet het principiële verbod op toekomstige nalatenschappen in stand houdt, staat zij enkele soorten van erfovereenkomsten toe. Deze kwestie zal hier niet onderzocht worden, hoewel er naar deze overeenkomsten verwezen zal worden ter gelegenheid van verschillende bepalingen met betrekking tot de inbreng en de inkorting.

In het erfrecht worden belangrijke wijzigingen doorgevoerd aan de regeling van de inbreng en van de inkorting, twee materies die de erfgenamen en begiftigden ten zeerste interesseren. Zij gaan vooraf aan de samenstelling van de massa van de nalatenschap en kunnen aanleiding geven tot juridische verrassingen.

De inbreng heeft tot doel om de gelijkheid tussen de erfgenamen te garanderen door via een “inbreng” in de massa rekening te houden met de giften of legaten die zij ontvangen hebben als voorschot op erfdeel. De inkorting heeft tot doel de toekenning van het voorbehouden erfdeel van de reservataire

¹ Belgisch Staatsblad, 1 september 2017.

² Belgisch Staatsblad, 1 september 2017.

erfgenamen te garanderen en er dus voor te zorgen dat de schenkingen en legaten het beschikbaar gedeelte niet overschrijden.

Hoofdstuk I. Inbreng

Deel 1. De inbreng in het algemeen

1. De inbreng (“rapport”) verplicht de begunstigde erfgenaam die een schenking ontvangen heeft als voorschot op erfdeel, dat dus toerekenbaar is op zijn deel in de nalatenschap, om dit op te nemen in de samenstelling van de fictieve massa die het voorwerp zal zijn van de verdeling. De inbreng vindt enkel toepassing indien de schenking plaatsgevonden heeft als voorschot op erfdeel. Zij vindt geen toepassing indien de gift gedaan werd met vrijstelling van inbreng of bij vooruitmaking en buiten erfdeel, wat op hetzelfde neer komt.

De inbreng dringt zich enkel op aan diegene die tot de nalatenschap komt.³ Desalniettemin kan het kind van de schenker, indien de schenking gedaan wordt aan zijn eigen kind, dus aan het kleinkind van de schenker, zich ertoe verbinden deze gift in te brengen in de nalatenschap van de schenker.

Vermoeden

De giften, of het nu schenkingen of legaten waren, werden allen vermoed voor inbreng vatbaar te zijn onder het oude regime⁴. De voor inbreng vatbare aard van de schenkingen aan de langstlevende echtgenoot die niet vrijgesteld waren van inbreng was betwist⁵.

In het nieuwe stelsel, speelt dit vermoeden enkel voor giften gedaan aan erfgenamen in rechte nederdalende lijn. De giften gedaan aan andere begunstigten worden geacht te zijn gedaan met vrijstelling van inbreng, met uitzondering van algemene legaten of legaten ten algemene titel.⁶ Ter herinnering, algemene legaten zijn deze waarbij de testator aan een of meerdere personen het geheel van zijn goederen legeert in volle of in blote eigendom.⁷ Bij een legaat ten algemene titel legeert de testator hetzij een deel van zijn vermogen, hetzij al zijn onroerende of al zijn onroerende goederen.⁸ Andere legaten zijn bijzondere legaten.

Dit vermoeden kan weerlegd worden.

Onder het oude regime kon een schenking onderworpen aan de inbreng hiervan vrijgesteld worden door een beschikking onder levenden of een testamentaire beschikking. De omgekeerde beweging gaf aanleiding tot discussie⁹.

³ Art. 845 nieuw, § 1.

⁴ Art. 843.

⁵ Hetzelfde gold voor schenkingen gedaan aan de wettelijk samenwonende partner. De vraag rees of deze ook de inbreng kon eisen.

⁶ Art. 843 nieuw.

⁷ Art. 1003.

⁸ Art. 1010.

⁹ Art. 919, al. 2.

In het nieuwe stelsel, kan een voor inbreng vatbare schenking niet alleen achteraf vrijgesteld worden van inbreng,¹⁰ maar kan een schenking gedaan met vrijstelling van inbreng ook nadien vatbaar voor inbreng verklaard worden¹¹.

Dit kan alleen gedaan worden via een overeenkomst tussen de schenker en de begunstigde. De overeenkomst moet de vormvereisten van erfovereenkomsten naleven. Indien de oorspronkelijke schenking bij notariële akte gebeurde, moet de overeenkomst opgemaakt worden door de notaris. Hierover bestaat discussie indien de oorspronkelijke schenking een handgift of een onrechtstreekse schenking was. De wet schrijft de vorm van “beschikkingen onder levenden” voor. Volstaat een plaatsvervangende onderhandse overeenkomst¹²? Wij betwijfelen dit.

Het kan opportuun zijn om de notariële overeenkomst te laten verlijden door een buitenlandse notaris indien men de heffing wil vermijden van registratierechten in België op de akte, die de schenking zal vermelden.

Niettemin hebben de decretale wetgevers in Vlaanderen en Wallonië de kwestie geregeld.

In Vlaanderen wordt een akte die een erfovereenkomst vaststelt beschouwd als niet strekkende tot bewijs van een schenking die in de akte vastgesteld wordt en die niet aan de formaliteit van de registratie onderworpen is indien de partijen in of onderaan de akte bevestigen dat de schenking plaatsgevonden heeft vóór de datum waarop de overeenkomst gesloten werd.

De partijen mogen niettemin uitdrukkelijk verklaren dat de vermelding van de schenking wel tot bewijs strekt voor de toepassing van de schenkbelasting.

Een overeenkomst strekkende tot wijziging van de aard van de schenking wordt niet vermeld in de decretale bepaling.¹³

In Wallonië wordt de melding van een schenking in een erfovereenkomst of in een overeenkomst die de aard van de schenking wijzigt vrijgesteld van het registratierecht indien de partijen onderaan de akte of in een bijgevoegd geschrift de vrijstelling vragen en verklaren dat de schenking toegestaan werd vóór de datum van de erfovereenkomst of van de overeenkomst tot wijziging.¹⁴

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd een ontwerp van ordonnantie goedgekeurd in commissie. De tekst is dezelfde als de tekst van de Vlaamse wetgever¹⁵.

¹⁰ Art. 843/1 nieuw, § 2.

¹¹ Art. 843/1, § 2 nouveau.

¹² PH. DE PAGE et I. DE STEFANI, *La réforme du droit de successions et des libéralités. Commentaire pratique de la loi du 31 juillet 2017*, Limal, Anthemis, 2017, p. 60, n° 61.

¹³ VCF, Artikel 2.8.3.0.5 ingevoegd door het Decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht.

¹⁴ W.Reg. (W), Art. 131sexies, ingevoegd door het Decreet van 19 juli 2018 houdende diverse fiscale beschikkingen.

¹⁵ Parl. Stuk 2018/2019, A-730/1, Ontwerp, art. 3, nieuwe redactie van art. 131bis Wetboek Registratierechten. Parl. Stuk A-730/2, Verslag.

Toeval

2. Indien een goed door toeval teniet gaat, is de inbreng desalniettemin vereist in het nieuwe stelsel, terwijl dit niet het geval was in het oude¹⁶. Deze wijziging is het gevolg van de vervanging van de inbreng *in natura* door de inbreng volgens de geïndexeerde waarde (cfr. infra, nr. 9) en van de mogelijkheid om het goed te verzekeren.

Vragen

Dient de inbreng *in natura* te gebeuren door het geschonken goed terug te zetten in de te verdelen massa of, bij mindere ontvangst, door minder te ontvangen uit de nalatenschap, of door het betalen van een som?

Welke waarde wordt gebruikt om het bedrag te berekenen dat moet worden ingebracht bij schenkingen gedaan als voorschot op erfdeel?

Hier hebben we de keuze tussen het oude en het nieuwe regime tot de inwerkingtreding van de nieuwe wet (cfr. nr. 27).

§ 1. Het oude regime van inbreng

A. Inbreng van roerende goederen

1. Wijze van inbreng van roerende goederen

3. De inbreng verplicht de erfgerechtigde die een schenking ontvangt als voorschot op erfdeel, met name een schenking die toerekenbaar is op diens deel in de nalatenschap, om deze schenking toe te voegen aan de te verdelen massa voor de berekening van het deel van iedere erfgenaam.

De inbreng van roerende goederen (lichamelijk zoals schilderijen of onlichamelijk zoals aandelen van vennootschappen) gebeurt "bij mindere ontvangst"¹⁷, wat betekent dat de begunstigde de goederen houdt en minder ontvangt uit de te verdelen massa (toerekening van de waarde van het geschonken goed op zijn deel) of dat de andere erfgenamen in de massa goederen van dezelfde aard en waarde als de geschonken goederen krijgen (vooruitneming van de tegenwaarde van de schenking) en dat het saldo vervolgens verdeeld wordt.

Onder het oude regime, indien de schenking gedaan werd met vrijstelling van inbreng aan een reservataire erfgenaam, kon deze evenwel het deel dat het beschikbaar deel overschreed behouden indien de massa goederen van dezelfde aard omvatte die toelieten de andere erfgenamen te vergoeden¹⁸.

¹⁶ Art. 855 nieuw.

¹⁷ Art. 821 nieuw of 829 oud.

¹⁸ Art. 924 oud : DE PAGE, T. VIII 2, p. 1696, n° 1536 ; PH. DE PAGE ET I. DE STEFANI, *op. cit.*, p. 169, n° 128.

2. Waarde voor de inbreng van roerende goederen

4. Bovendien was de waarde van de roerende goederen voor de berekening de waarde op de datum van de schenking¹⁹.

B. Inbreng van onroerende goederen

1. Wijze van inbreng van onroerende goederen

5. De inbreng van onroerende goederen gebeurt in beginsel *in natura*, de begunstigde plaatst het onroerend goed met andere woorden terug in de te verdelen massa²⁰.

Voor wat betreft de schenking van een onroerend goed, kan de begunstigde het goed niettemin behouden zelfs indien de waarde het beschikbaar deel overschrijdt, voor zover het surplus minder is dan de helft van de waarde van het onroerend goed. In het tegenovergestelde geval, is er inkorting *in natura* en dient de begunstigde het onroerend goed in de massa te brengen.²¹

2. Waarde voor de inbreng van onroerende goederen

6. De waarde van het onroerend goed werd geschat op de datum van de verdeling, dus na het overlijden van de schenker.

§ 2. Nieuwe regime van inbreng

7. Het nieuwe regime is het volgende.

A. Wijze van inbreng

8. De inbreng gebeurt steeds bij mindere ontvangst en nooit *in natura*²². De begunstigde behoudt het geschonken goed zelfs indien het een onroerend goed betreft.

Desalniettemin kan de erfgenaam die gehouden is tot inbreng zijn verbintenis *in natura* uitvoeren, door het ontvangen goed in te brengen. De massa is hem dan een opleg verschuldigd indien de waarde van het goed de in te brengen waarde overschrijdt (zie hieronder). Hij is de massa een opleg verschuldigd indien de waarde van het goed lager is dan de in te brengen waarde²³.

De inbreng kan plaatsvinden door toerekening, door vooruitneming of, een nieuwe modaliteit, door betaling van een geldsom aan de massa. Indien de inbreng gebeurt door vooruitneming, nemen de mede-erfgenamen aan wie de inbreng verschuldigd is een deel vooruit uit de massa, met een waarde die gelijk is aan datgene wat ingebracht moet worden. Bij gebreke aan akkoord moet op deze methode

¹⁹ Art. 868 oud.

²⁰ Art. 859 oud.

²¹ Art. 866 oud.

²² Art. 858 nieuw, § 1.

²³ Art. 858 nieuw, § 6.

teruggevallen worden aangezien het de enige is die toelaat de loten voor de verdeling, die plaatsvindt na de vooruitneming, samen te stellen als gelijke loten.

De inbreng kan ook plaatsvinden door toerekening van de in te brengen waarde op het deel van de schuldenaar van de inbreng. Indien de in te brengen waarde het deel van de schuldenaar van de inbreng overschrijdt, dient deze laatste het surplus te betalen aan de massa.

Indien de schuldenaar van de inbreng een schuldvordering heeft op de massa, dient enkel het verschuldigde saldo ingebracht te worden.

B. *In te brengen waarde*

9. De waarde van een geschonken goed is de intrinsieke waarde van dat goed op het moment van de schenking, in beginsel deze die vermeld staat in de schenkingsakte, maar geïndexeerd tot de dag van overlijden²⁴.

Een legaat wordt ingebracht voor de waarde van het legaat op de datum van het openvallen van de nalatenschap.

Van de indexering van de schenking wordt afgeweken wanneer de begunstigde niet het genot heeft over het geschonken goed, bijvoorbeeld omdat de schenker zich het vruchtgebruik voorbehouden heeft. De inbreng gebeurt dan aan de waarde op het moment van het overlijden indien dit de datum is waarop hij over het goed kan beschikken. Indien de begunstigde pas na het overlijden over het goed kan beschikken, gebeurt de inbreng aan de waarde van het goed op de dag van het overlijden, verminderd met de waarde van de last die op het beschikkingsrecht rust. Indien de begunstigde de vrije beschikking krijgt over het goed na de schenking maar voor het overlijden, dan zal de in te brengen waarde de waarde zijn dat het goed op die dag heeft²⁵.

Er kan overeengekomen worden dat de indexering desalniettemin plaats zal vinden²⁶. In dat geval dient de last in mindering gebracht te worden op de waarde van het goed²⁷. De intrinsieke waarde die vermeld wordt dringt zich op aan iedere erfgenaam die aanvaardt. De overeenkomst neemt de vorm aan van een erfovereenkomst en dient dus bij notariële akte te gebeuren.

De waarde die ingebracht moet worden is in principe deze die voorzien is in de schenkingsakte, waaraan in België een staat van schatting gehecht zal worden, of deze die is uitgedrukt op het moment van de schenking, behalve indien deze kennelijk onredelijk is²⁸. Ze dringt zich op aan iedere erfgenaam die ze heeft aanvaard in de vorm van erfovereenkomsten. Op de in te brengen waarde loopt van rechtswege interest aan de wettelijke interestvoet vanaf het overlijden²⁹.

²⁴ Art. 858 nieuw, § 3.

²⁵ Art. 858 nieuw, § 3, al. 2.

²⁶ Art. 858 nieuw, § 5, al. 2.

²⁷ DE PAGE et DE STEFANI, *op. cit.*, note 245, p. 105, nr. 90; Dekkers, Casman, Verbeke e.a., *Erfrecht en giften, inclusief de nieuwe Erfwet 2017*, Anvers-Cambridge, Intersentia, 2017, p. 121, nr. 145.

²⁸ Art. 858 nieuw, § 4.

²⁹ Art. 858 nieuw, § 5.

De beperkingen op de beschikking bestrijken, zo lijkt het, het voorbehoud van vruchtgebruik of een onvervreemdbaarheidsbeding, maar niet een conventioneel recht van terugkeer, de last van een lijfrente of een bestuursmandaat. De minderjarigheid of een andere vorm van onbekwaamheid worden niet meer geïnvloed³⁰.

De inbreng in waarde is van dwingend recht. Er kan niet van worden afgeweken³¹. De indexering is eveneens dwingend.

Deel II. De inbreng en de langstlevende echtgenoot

§ 1. Rechten van de langstlevende echtgenoot. Herinnering

A. *Recht van vruchtgebruik*

10. Ter herinnering, in een gewone nalatenschap krijgt de langstlevende echtgenoot, behoudens andersluidende bepaling in een testament, het vruchtgebruik over de gehele nalatenschap wanneer hij in samenloop komt met afstammelingen³².

De langstlevende echtgenoot heeft recht op een concrete reserve (de gezinswoning) en op een abstracte reserve (50% van de nalatenschap). Zijn vruchtgebruik kan dus verminderd worden tot 50% met inbegrip van het vruchtgebruik op de gemeenschappelijke woning en de daarin aanwezige huisraad.

Wanneer hij in samenloop komt met andere erfgerechtigden, krijgt hij de volle eigendom van het deel van de overleden echtgenoot in het gemeenschappelijk vermogen en het vruchtgebruik op het eigen vermogen van de overleden echtgenoot³³.

De langstlevende echtgenoot die in samenloop komt met afstammelingen kan bij schenking of testament het beschikbaar deel van de nalatenschap van de overleden echtgenoot ontvangen hebben. In voorkomend geval, en behoudens andersluidend beding in de schenkingsakte of het testament, behoudt hij zijn vruchtgebruik op het surplus van de nalatenschap³⁴.

Indien de langstlevende echtgenoot in samenloop komt met andere erfgerechtigden dan afstammelingen of met legatarissen en indien hij giften in volle eigendom ontvangen heeft, behoudt hij ook het recht van vruchtgebruik op het surplus van de nalatenschap, behoudens andersluidend beding van de eerststervende echtgenoot in de schenkingsakte of het testament³⁵.

Indien de schenkingsakte of het testament een beding bevat dat de rechten van de langstlevende echtgenoot op de geschenken of gelegateerde goederen beperkt, behoudt de langstlevende echtgenoot wel degelijk zijn recht op zijn reserve en kan hij de nodige aanvulling eisen om deze te vervolledigen, in voorkomend geval volgens de kapitaalwaarde ervan.

³⁰ Wetsvoorstel, Doc. Kamer 2016-2017, amendement nr. 62, 54 2282/0008.

³¹ DE PAGE et DE STEFANI, *op. cit.*, p. 96, nr.88.

³² Art. 745bis, § 1, al. 1.

³³ Art. 745bis, § 1, al. 3.

³⁴ Art. 1094, al. 1.

³⁵ Art. 1094, al. 2.

Het vruchtgebruik van “de hele nalatenschap” beperkt zich dus tot een vruchtgebruik op de goederen aanwezig in de nalatenschap op het moment van het overlijden en op de vordering tot inkorting (cfr. infra, nr. 16) van de schenkingen gedaan door de erflater die de reserve in vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot aantasten³⁶.

De erflater kan legaten in volle eigendom gedaan hebben. Deze zullen slechts met het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot bezwaard zijn voor zover er inkorting van plaatsvindt.

Indien een wettelijke samenwoning gevolgd wordt door een huwelijk, en indien de gemeenschappelijke woning en de daarin aanwezige huisraad door de erflater met voorbehoud van vruchtgebruik geschonken zijn voor het huwelijk maar tijdens de samenwoning, dan behoudt de echtgenoot dit vruchtgebruik³⁷. Hetzelfde recht wordt toegekend aan de wettelijk samenwonende partner die deze hoedanigheid had op het moment van de schenking³⁸.

B. Omzetting van vruchtgebruik in volle eigendom

11. De echtgenoot en de afstammelingen kunnen het vruchtgebruik omzetten in volle eigendom, bijvoorbeeld van goederen, in een geldsom of een rente. De echtgenoot kan ook de blote eigendom toevoegen aan zijn vruchtgebruik door vergoeding van de blote eigenaars.

De omzetting kan in rechte gevraagd worden, maar de rechter heeft hier slechts een appreciatiebevoegdheid.

Indien de blote eigendom toekomt aan de afstammelingen, kan de omzetting gevraagd worden door de langstlevende echtgenoot of door een van de blote eigenaars³⁹.

§ 2. Inbreng door de langstlevende echtgenoot of aan de langstlevende echtgenoot

A. Oud regime van inbreng

12. De langstlevende echtgenoot diende de ontvangen giften in te brengen. Er werd niettemin vermoed dat de giften die hem gedaan waren giften waren met vrijstelling van inbreng⁴⁰. De erfgenamen dienden de giften die zij ontvangen hadden in te brengen, behalve indien de echtgenoot ingestemd had met de gift. De echtgenoot oefende dus zijn wettelijk vruchtgebruik uit, dat betrekking had op de hele nalatenschap of minstens op de helft. Indien het goed ingebracht werd bij mindere ontvangst, ontving hij een geïndexeerde rente berekend op de waarde van het goed op de dag van overlijden.

³⁶ Dit systeem wordt herhaald in art. 858ter, ingevoegd door art. 63 van de wet van 22 juli 2018; zie amendement nr. 13, Doc. 54 2848/004, p. 10.

³⁷ Art. 858bis nieuw, § 5, ingevoegd door art. 62 van de wet van 22 juli 2018, zie amendement nr. 12, Doc. 54 2848/004, p. 7.

³⁸ Art. 858 nieuw, § 4.

³⁹ Art. 745 quater.

⁴⁰ Art. 849 oud.

B. Nieuw regime

13. De langstlevende echtgenoot moet de ontvangen giften nooit inbrengen⁴¹. Hij kan de inbreng door andere erfgenamen niet vragen (te onderscheiden van de inkorting, zie hierna, nr. 16).

Indien de erflater een schenking heeft gedaan met voorbehoud van vruchtgebruik, eindigt het vruchtgebruik niet bij het overlijden van de schenker, maar blijft dit bestaan ten gunste van de langstlevende echtgenoot. Hoewel de nieuwe wet de inbreng verschuldigd aan de langstlevende echtgenoot opheft, voorziet zij dat elk vruchtgebruik dat de erflater gevestigd heeft op zijn geschonken goederen verworven zal zijn voor de echtgenoot die getrouwd was met de erflater op het moment van de schenking en dat dit vruchtgebruik in diens voordeel zal voortbestaan⁴².

De Vlaamse decretale wetgever heeft gepreciseerd dat de erfbelasting verschuldigd was op een verkrijging van voortgezet vruchtgebruik behalve indien de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende aan het vruchtgebruik heeft verzaakt⁴³.

Deze opvatting is vatbaar voor discussie sinds het voortgezet vruchtgebruik haar oorsprong niet vindt in de nalatenschap maar tot stand gebracht wordt door de Wet.

De andere gewesten hebben nog geen stelling ingenomen.

De schenker kan het voortgezet vruchtgebruik opheffen, maar enkel bij testament en niet in de schenkingsakte. Hij kan ook bij leven afzien van het vruchtgebruik: in dat geval, is er geen vruchtgebruik toe te kennen aan de langstlevende echtgenoot op het moment van overlijden.

De kwalificatie van in te brengen schenking of vrijgestelde schenking, verworven onder de oude wet, wordt niet gewijzigd⁴⁴.

Section III. Inbreng van schulden

Dit betreft de hypothese waarin een erfgenaam schuldenaar is van de erflater en dus van de nalatenschap.

De regels met betrekking tot de wijze van inbreng van schenkingen zijn van toepassing op de inbreng van schulden (inbreng bij mindere ontvangst). Dit gebeurt door toerekening of door betaling van een geldsom. In voorkomend geval gebeurt dit door een vooruitneming door de mede-erfgenamen. Indien dit deel ontoereikend is, blijft hij schuldenaar van het saldo. Indien hij een schuldvordering heeft op de nalatenschap, vindt er vergoeding plaats.

De regels met betrekking tot de waardering van schenkingen voor de inbreng kunnen hier niet toegepast worden. De waarde van de schuld en het bedrag van de eventuele interesten worden bepaald door de overeenkomst.

⁴¹ Art. 849 nieuw.

⁴² Art. 858 *bis*, § 3, nieuw, gewijzigd door art. 62 van de wet van 22 juli 2018, zie voormeld amendement.

⁴³ Art. 2.7.1.0.2, al. 2 VCF ingevoegd door het Decreet van 6 juli 2018.

⁴⁴ Wet van 31 juli 2017, Art. 66, § 2, al. 2.

Indien er geen interest voorzien werd, loopt de interest aan de wettelijke interestvoet vanaf de dag van het overlijden.⁴⁵

Hoofdstuk II. Inkorting

14. De inkorting (“réduction”) heeft tot doel het reservatair erfdeel van de erfgenamen en van de langstlevende echtgenoot te garanderen.

Deel 1. Samenstelling van de reserve

§ 1. Reserve van de afstammelingen

15. De reserve van de afstammelingen zal, volgens de nieuwe wet, de helft (1/2) van de fictieve massa bedragen.

Vroeger, varieerde de reserve naargelang het aantal kinderen:

1 kind	1/2
2 kinderen	2/3
3 kinderen	3/4

Om de fictieve massa te bekomen, worden alle schenkingen die voor inbreng vatbaar zijn of gedaan zijn met vrijstelling van inbreng toegevoegd aan de goederen die bestaan op het moment van overlijden, na aftrek van de schulden.

De reserve is, zoals in het verleden, een fractie van de fictieve massa van nalatenschap die alle goederen omvat die bestaan op het moment van overlijden. De schulden worden ervan afgetrokken. De goederen waarover de erflater bij leven beschikt heeft worden er fictief aan toegevoegd. Vervolgens wordt dan het beschikbaar erfdeel berekend⁴⁶.

Op de massa wordt dan de breuk 1/2 toegepast. 1/2 vormt de reserve. De andere 1/2 vormt het beschikbaar erfdeel.

Indien de giften gedaan met vrijstelling van inbreng het beschikbaar erfdeel overschrijden, moet het ‘overtollig’ deel in de massa van de nalatenschap opgenomen worden.

De reserve van ieder kind wordt dus de helft van hetgeen zijn deel zou zijn in een wettelijke erfenis:

⁴⁵ Art. 859 nieuw, § 2 gewijzigd door art. 64 van de wet van 22 juli 2018, zie amendement nr. 14, Doc. 54 2848/004, p. 14.

⁴⁶ Art. 922 nieuw. De oude formulering (art. 922), die leek te impliceren dat schenkingen de schulden konden voldoen, werd niet in die zin geïnterpreteerd door de rechtspraak. (Cass., 8 november 1963, Pas., I, 206, JT, 1964, p. 380; De Page, T. VIII, vol. 2, nr. 1452).

1 kind	1/2
2 kinderen	1/4
3 kinderen	1/6
4 kinderen	1/8
etc.	

De reserve van de bloedverwanten in opgaande lijn wordt opgeheven in het nieuwe regime. Zij genieten van een onderhoudsvordering ten laste van de nalatenschap⁴⁷.

§ 2. Reserve van de langstlevende echtgenoot

16. De reserve van de langstlevende echtgenoot blijft 50% vruchtgebruik op de fictieve massa en niet “op de goederen uit de nalatenschap” (abstracte reserve)⁴⁸. Indien er geen testament opgesteld werd om de rechten van de echtgenoot tot 50% te reduceren, heeft deze een recht van vruchtgebruik op de volledige massa. Zij omvat de gezinswoning of, in het nieuwe stelsel, het recht op de huur van deze woning⁴⁹ en de huisraad die daarin aanwezig is (concrete reserve).

Deel 2. Volgorde van aanrekening

17. In welke volgorde vindt de aanrekening op het beschikbaar deel plaats? In het algemeen, begint de aanrekening met de testamentaire giften, vervolgens de eerste schenking en wordt er teruggegaan in chronologische volgorde⁵⁰. De legaten worden aangerekend vóór de schenkingen⁵¹.

§ 1. Methode van toerekening met behoud van de reserve van de descendenten

A. Oud regime voor de reserve van de descendenten

18. De schenkingen die gedaan worden als voorschot op erfdeel worden aangerekend op dat deel in de nalatenschap van de erfgenaam die ze heeft ontvangen. Datgene wat het reservatair erfdeel van de erfgenaam te boven ging werd aangerekend op het beschikbaar gedeelte⁵².

Indien een erfopvolger een schenking ontvangen had met vrijstelling van inbreng, die ingekort moest worden, kon hij tussen de goederen die het voorwerp moesten zijn van de reserve, goederen van dezelfde aard (aandelen van eenzelfde vennootschap bijvoorbeeld) houden⁵³ maar dat veranderde niks aan de berekening van de reserve en van het beschikbaar deel tussen erfgenamen⁵⁴. De bevoordeelde erfopvolger voorzag zich van zijn reserve door de geschonken goederen te behouden (in ons voorbeeld, de aandelen)⁵⁵.

⁴⁷ Art. 205*bis* nieuw, § 2.

⁴⁸ Art. 915 oud. Maar het principe van berekening op de fictieve massa was reeds erkend.

⁴⁹ Art. 915*bis*, § 2, al. 1 nieuw.

⁵⁰ Art. 923 oud; art. 922/*1, § 1 nieuw.

⁵¹ Art. 923.

⁵² Art. 923 oud.

⁵³ Art. 924.

⁵⁴ DE PAGE, B. VIII, II, p. 1654, n° 1487.

⁵⁵ Id., p. 1697, n° 1536.

B. Nieuw regime voor de reserve van de descendenten

19. De giften (schenkingen of legaten) worden aangerekend op de globale reserve van de reservataire erfgenamen of op het beschikbaar gedeelte al naargelang het geval, in de volgorde waarin zij toegestaan zijn, te beginnen bij de oudste⁵⁶.

De legaten worden aangerekend op de datum van het openvallen van de nalatenschap.

De giften die gedaan zijn aan een reservataire erfgenaam bij wijze van voorschot op erfdeel worden aangerekend op de globale reserve van de reservataire erfgenamen en vervolgens op het beschikbaar gedeelte. Het deel dat overblijft is onderworpen aan de inkorting⁵⁷. Zij zijn voor inbreng vatbaar, zelfs indien zij aangerekend worden op het beschikbaar gedeelte.

In geval van inkorting, zijn ze slechts voor inbreng vatbaar ten belope van het saldo dat overblijft na inkorting.

De giften gedaan bij vooruitmaking en buiten erfdeel of met vrijstelling van inbreng aan een reservataire erfgenaam en de giften gedaan aan andere reservataire erfgenamen worden aangerekend op het beschikbaar gedeelte⁵⁸. Het deel dat dit overschrijdt is onderworpen aan de inkorting.

§ 2. Methode van toerekening met behoud van de reserve in vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot

20. Een van de doelstellingen van de nieuwe wet is dat de reserve van de kinderen zo weinig mogelijk bezwaard is met het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot.

A. Oud regime. Reserve van de langstlevende echtgenoot

21. Onder het oude regime, werd de reserve van de langstlevende echtgenoot proportioneel aangerekend op de reserve van de mede-erfgenamen en op het beschikbaar gedeelte⁵⁹.

B. Nieuw regime. Reserve van de langstlevende echtgenoot

22. De toerekening van de reserve van de langstlevende echtgenoot gebeurt eerst op het beschikbaar gedeelte en vervolgens op de globale reserve van de afstammelingen. Aangezien de reserve van de echtgenoot 1/2 in vruchtgebruik bedraagt en het beschikbaar gedeelte eveneens 1/2 is; moeten de kinderen niet de last dragen van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot op hun reservataire erfdeel. Wanneer de erflater echter het beschikbaar gedeelte overschreden heeft ten opzichte van de echtgenoot die recht heeft op 1/2 in vruchtgebruik, zal er inkorting plaatsvinden van de giften die werden toegestaan aan de kinderen⁶⁰.

⁵⁶ Art. 922/1 nieuw, § 1.

⁵⁷ Art. 922/1 nieuw, § 2.

⁵⁸ Art. 922/1 nieuw, § 3.

⁵⁹ Art. 915bis, § 4.

⁶⁰ Art. 914, § 1, 2° nieuw.

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen verschillende hypothesen⁶¹.

23.

- a) De langstlevende echtgenoot heeft recht op het vruchtgebruik op de gehele nalatenschap.

Het vruchtgebruik van de echtgenoot bezwaart ten eerste het beschikbaar gedeelte. Indien dit onvoldoende is, bezwaart het vruchtgebruik vervolgens het voorbehouden deel van de descendenten, waarbij de term “kinderen” hier alle afstammelingen omvat. Het zal het voorbehouden deel van elk van hen voor een gelijk deel bezwaren.

Indien de kinderen schenkingen als voorschot op erfdeel ontvangen hebben, bezwaart het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot deze schenkingen niet. De schenkingen zullen slechts bezwaard worden wanneer ze gedaan werden met voorbehoud van vruchtgebruik aangezien het vruchtgebruik dan blijft voortbestaan ten gunste van de langstlevende echtgenoot.

24.

- b) Het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot werd beperkt tot een fractie van de nalatenschap.

De erflater heeft het vruchtgebruik bijvoorbeeld beperkt tot x % van de nalatenschap (meer dan 50% aangezien de reserve van de echtgenoot 50% is) of tot een bedrag, bijvoorbeeld 1.000.000 € in een nalatenschap van 1.500.000 €, met name 2/3. De echtgenoot vestigt zijn vruchtgebruik op het saldo van het beschikbaar deel, na toerekening van de giften. Indien het saldo niet volstaat om het bedrag te bereiken dat als basis dient voor het vruchtgebruik, bezwaart het vruchtgebruik de reserve van de kinderen, elk voor een gelijk deel.

25.

- c) Het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot werd beperkt tot de “abstracte reserve”, zijnde 50% van de fictieve massa die de nalatenschap vormt. Aangezien het vruchtgebruik hier reservatair is, bezwaart het eerst het beschikbaar deel en niet het saldo van dit deel na toerekening van de giften (legaten en schenkingen).

Het zal altijd gaan om een inkorting in waarde, behalve indien het de “concrete reserve” betreft, met name de gezinswoning en de daarin aanwezige huisraad. Er is dus geen inkorting *in natura* van de blote eigendom⁶².

In het geval van een inkorting in vruchtgebruik, met name de inkorting in het voordeel van de langstlevende echtgenoot, is de vergoeding voor de inkorting gelijk aan de gekapitaliseerde waarde van het vruchtgebruik.

⁶¹ Art. 914 nieuw, vervangen door art. 65 van de wet van 22 juli 2018; zie amendement nr. 15, Doc. 54 2848/004, p. 15.

⁶² Art. 920, § 2 et § 3 nieuw.

De inkorting van legaten vindt bij wijze van uitzondering plaats *in natura* wanneer de bevoordeelde legataris geen erfgenaam is⁶³.

Is het mogelijk dat de langstlevende echtgenoot, na inkorting, niks vindt om zijn rechten op uit te oefenen? Dit kan zich slechts voordoen wanneer hij de inkorting van bepaalde schenkingen niet kan bekomen: of hij heeft er gelding aan verzaakt, of het betreffen schenkingen die gedaan zijn voor het huwelijk⁶⁴. In deze gevallen zal hij zijn vruchtgebruik niet kunnen uitoefenen⁶⁵.

26.

- d) Het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot werd beperkt tot een vruchtgebruik op bepaalde goederen in de nalatenschap (de gezinswoning, een tweede verblijf, een aandelenportefeuille).

Het is mogelijk dat deze goederen bij de verdeling worden toegekend aan bepaalde kinderen. De wetgever heeft niet gewild dat er een verbod kwam op het toewijzen van goederen bezwaard met het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot aan de kinderen. Dit betreft ook de gezinswoning, dewelke de kinderen mogelijks willen behouden na het einde van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot.

De wetgever had echter wel voor ogen dat het vruchtgebruik de reserve van de kinderen zo weinig mogelijk zou bezwaren.

Indien de reserve van bepaalde kinderen bezwaard is met vruchtgebruik, kunnen zij van andere deelhebbende legatarissen waarvan de legaten toerekenbaar zijn op het beschikbaar deel of van andere kinderen die een deel van het beschikbaar deel ontvangen bovenop hun reserve, een vergoeding eisen die proportioneel is aan de waarde van de goederen die zij ontvangen, met uitzondering van het reservatair deel van de kinderen.

De globale vergoeding is gelijk aan de gekapitaliseerde waarde van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot op de goederen die bezwaard zijn met een vruchtgebruik dat overeenkomt met de reserve van die kinderen die deze goederen toegewezen krijgen.

De globale waarde van de vergoeding wordt bepaald door de kapitalisatie van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot in kwestie, zoals voor de omzetting van het vruchtgebruik in het algemeen⁶⁶.

Er wordt echter geen rekening gehouden met de bestaande fictie in het voordeel van de kinderen van een vorige relatie volgens dewelke de langstlevende echtgenoot geacht wordt twintig jaar ouder te zijn dan die kinderen⁶⁷. Deze fictie wordt enkel toegepast om het bedrag te bepalen dat zij zouden moeten betalen in geval van een omzetting, maar niet om de vergoeding

⁶³ Art. 920, § 4 nieuw.

⁶⁴ Art. 920.

⁶⁵ Art. 915*bis*, § 2/1 nieuw.

⁶⁶ Art. 745*sexies*, § 3.

⁶⁷ Art. 745*quinquies*, § 3.

te bepalen die verschuldigd is door zij die het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot niet dragen.

Wettelijk samenwonende partner

27. De wettelijk samenwonende partner is geen reservataire erfgenaam. Hij heeft recht op het vruchtgebruik op de gemeenschappelijke woning of op de huurovereenkomst van deze woning. Hij heeft vruchtgebruik op de daarin aanwezige huisraad⁶⁸.

Hij zet ook het vruchtgebruik voort dat de erflater behouden zou hebben bij een schenking van de gemeenschappelijke woning tijdens de wettelijke samenwoning⁶⁹.

Indien de goederen waarover hij het vruchtgebruik heeft bij de verdeling terechtkomen in het lot van een van de kinderen en het vruchtgebruik zijn reserve bezwaart, zal er een vergoeding gevraagd worden ten laste van de begunstigen van legaten of van de kinderen zelf in zoverre zij een deel van het beschikbaar deel ontvangen. Deze last is proportioneel aan de waarde van de ontvangen goederen, buiten het voorbehouden erfdeel van de kinderen. Ze is gelijk aan de gekapitaliseerde waarde van het vruchtgebruik van de wettelijk samenwonende partner⁷⁰.

§ 3. Verzaking aan de inkorting

A. Oud regime van verzaking aan de inkorting

28. In geval van vervreemding en meer in het bijzonder in geval van schenking met voorbehoud van vruchtgebruik of lijfrente of met afstand van kapitaal⁷¹ ten gunste van een erfopvolger, werd de schenking geacht te zijn gedaan in volle eigendom, maar werd zij vermoed gedaan te zijn met vrijstelling van inbreng. De erfgenamen die ingestemd hadden met de schenking verzaakten daarbij aan de inbreng en de inkorting⁷².

Deze bepaling blijft van toepassing onder de nieuwe wet indien de schenking plaatsgevonden heeft voor de inwerkingtreding van de wet⁷³. La donation est visée à l'art. 918 ancien et est exclue de la masse de calcul.

⁶⁸ Art. 745octies, § 1.

⁶⁹ Art. 858bis nieuw, § 4.

⁷⁰ Art. 914 nieuw, § 3, ingevoerd door art. 47 van de wet van 22 juli 2018.

⁷¹ De vervreemding met afstand van kapitaal is de tegenprestatie van een verplichting om iets te doen tijdens het leven (bijvoorbeeld huur of het onderhouden van de vervreemder).

⁷² Art. 918 oud. Over de geschillen, zie A.-CH. VAN GYSEL, Précis du Droit des successions et des libéralités, Bruxelles, Bruylant, 2008, p. 281. Oorspronkelijk had de bepaling als doel de reserve van de erfgenamen te beschermen tegen verdachte vervreemdingen in het voordeel van enkelen onder hen. Het woord "vervreemding" omvat echter ook de akten ten kosteloze titel. Vandaar het gebruik van de tekst om de andere erfopvolgers te laten tussenkomen in de akte en om hen te doen verzaken aan de inbreng en inkorting. Indien uitdrukkelijk bedongen was dat de schenking als voorschot op erfdeel gebeurde, dan had zij geen effect op de rechten van de andere tussenkomende erfopvolgers. (Cass., 16 mai 2002, Pas., I, 1163, Rev. not., 2004, p. 323 et obs. E. de Wilde d'Estmael).

⁷³ Wet van 13 juli 2017, art. 66, § 4 ; P. MOREAU, « Le rapport des libéralités », in P. MOREAU (ed.) La réforme du droit des successions, Actes du XVe colloque de l'Association « Famille et Droit », Liège, 20 avril 2018, Larcier, 2018, p. 159 ; L. ROUSSEAU, « Les dispositions transitoires et la planification dans la réforme du droit successoral, *ibid*, pp. 502-503.

B. Nieuw regime van verzaking aan de inkorting

29. De inkorting kan niet gevraagd worden door erfgenamen die ingestemd hebben met de schenking⁷⁴.

Een uitdrukkelijke verklaring van de persoon die verzaakt is vereist. Bovendien moeten de algemene bepalingen voor erfovereenkomsten nageleefd worden: een notariële akte is vereist en de notaris moet een kennisgeving doen aan de persoon die verzaakt vijftien dagen voor de vergadering die gehouden moet worden voor de notaris en die zelf een maand voor de schenking moet plaatsvinden.

§ 4. Methode voor inkorting

A. Oud regime van methode voor inkorting

30. De inkorting moest in principe *in natura* gebeuren⁷⁵, behoudens uitzonderlijke gevallen die limitatief opgesomd waren (bijvoorbeeld schenking van een onroerend goed waarvan het surplus minder is dan de helft van het beschikbaar deel).

B. Nieuw regime van methode voor inkorting

31. De inkorting gebeurt steeds in waarde⁷⁶, dus bij mindere ontvangst en niet *in natura*, wat ervoor zorgt dat de begiftigde de goederen die hij ontvangen heeft mag behouden. Dit maakt het bijvoorbeeld mogelijk voor een kind dat de aandelen van een familieonderneming ontvangen heeft met overschrijding van het beschikbaar deel om deze te behouden door de reservataire erfgenamen te vergoeden in waarde.

De begiftigde kan echter kiezen voor de inkorting *in natura* door de goederen eerder dan geld in de massa te plaatsen⁷⁷.

§ 5. Waardering van de goederen voor inkorting

A. Oud regime van waardering van goederen voor inkorting

32. Onder het oud regime, werden alle goederen, lichamelijke of onlichamelijke roerende goederen of onroerende goederen, gewaardeerd op basis van hun staat op de dag van de schenking maar op basis van hun waarde op de dag van overlijden, alsof ze in het patrimonium van de erflater gebleven waren⁷⁸.

De familiale ondernemingen die geschonken werden volgens de bepalingen van artikel 140*bis* van het Wetboek registratierechten werden echter wel gewaardeerd op basis van hun waarde op de dag van

⁷⁴ Art. 918 nieuw.

⁷⁵ Art. 920 oud.

⁷⁶ Art. 920 nieuw.

⁷⁷ Art. 858, § 6 nieuw.

⁷⁸ Art. 922 oud.

de schenking. Volgens sommigen bracht dit de betaling van een registratierecht in België met zich mee. Volgens anderen niet⁷⁹.

B. Nieuw regime van waardering van goederen voor inkorting

33. De giften worden nu gewaardeerd voor de inkorting zoals zij gewaardeerd worden voor de inbreng: volgens hun staat ten tijde van de schenking, maar voor hun intrinsieke waarde op het moment van de schenking, geïndexeerd tot op de dag van het overlijden⁸⁰. Het bijzondere regime voor schenkingen van ondernemingen verdwijnt.⁸¹

Uitzondering: de schenkingen waarover de begiftigde niet kan beschikken

34. Een belangrijke uitzondering vindt toepassing in het nieuwe stelsel voor de schenking die gedaan zijn met voorbehoud van vruchtgebruik: ze worden gewaardeerd op de dag van het overlijden en niet op de dag van de schenking met indexatie⁸². Deze uitzondering wordt verantwoord door de onmogelijkheid van de begunstigde om over het goed te beschikken. Ze speelt ook voor een beding van onvervreemdbaarheid.

Een manier om te verhinderen dat deze uitzondering speelt zou erin bestaan dat de schenker verzaakt aan zijn vruchtgebruik. Hij kan deze vervangen door een rente, aangezien de uitzondering niet van toepassing is op een rente. Deze verzaking dient te gebeuren via een akte die verleden wordt in het buitenland indien men het registratierecht wil vermijden. Het successierecht zal in ieder verschuldigd zijn in geval van overlijden van de schenker binnen de drie jaar na de verzaking aan het vruchtgebruik.

Uitzondering of de uitzondering: een overeenkomst

35. Een andere manier bestaat erin een overeenkomst op te stellen waarbij de schenker, de begunstigten en de andere erfgenamen aanvaarden dat de waarde van het goed dat bezwaard is met vruchtgebruik toch de geïndexeerde waarde van de dag van het overlijden zal zijn⁸³. Deze overeenkomst dient opgesteld te worden volgens de regels van toepassing op erfovereenkomsten⁸⁴.

De waarde van de schenking die geïndexeerd moet worden zou dan de waarde van het goed zijn op de datum van de verzaking of van de overeenkomst.

De overeenkomst is bindend voor iedere erfgenaam die deze aanvaardt in de akte of door een latere overeenkomst⁸⁵.

⁷⁹ DE PAGE et DE STEFANI, p. 175 en geciteerde verwijzingen.

⁸⁰ Art. 922 nieuw, verwijzend naar art. 858, § 3 tot 6 nieuw, gewijzigd door de wet van 22 juli 2018, die van § 5 een § 6 gemaakt heeft.

⁸¹ E. VANTHORRE, "De impact van het nieuwe erfrecht op de schenking en vererving van familiebedrijven", *TEP*, 2018, p. 82, nr. 117.

⁸² Art. 858 nieuw, § 3, al. 2.

⁸³ Art. 922 verwijzend naar art. 858, § 5 ; F. TAINMONT, "La réserve héréditaire" in P. MOREAU (ed.) *op. cit.*, p. 258, n° 80.

⁸⁴ Art. 858 nieuw, § 5, al. 3, ingevoegd door de wet van 22 juli 2018 ; zie amendement nr. 11, Doc. 54 2848/004, p. 5.

⁸⁵ Art. 858 nieuw, § 5, al. 3.

Datum van toerekening in geval van omvorming

36. In geval van omvorming van een schenking in een schenking met vrijstelling van inbreng of van omvorming van een schenking met vrijstelling van inbreng in een schenking die voor inbreng vatbaar is, zal de datum van aanrekening deze zijn van de omvorming.⁸⁶

Indien de schenking gebeurt bij testament, is het de datum van overlijden die in overweging zal worden genomen.

Het regime van de inkorting in waarde dat hierboven beschreven wordt is van dwingend recht: er kan niet van afgeweken worden, behoudens de gevallen voorzien in de wet⁸⁷.

Hoofdstuk III. Keuze tussen behoud van het oude en het nieuwe regime

37. Tot voor een nader te bepalen datum vóór 1 september 2019 heeft diegene die schenkingen gedaan heeft een keuze.

De oude bepalingen met betrekking tot de inbreng en de waardering van schenkingen zullen echter van toepassing blijven indien de schenker voor die datum voor de notaris verklaart dat hij het oude regime wenst toe te passen op alle schenkingen die hij gedaan heeft voor de inwerkingtreding van de wet⁸⁸.

Evenzo blijft het oude regime met betrekking tot de methode voor inkorting en de regels voor de waardering van schenkingen voor inkorting van toepassing op schenkingen gedaan voor de inwerkingtreding van de wet indien de schenker een verklaring in die zin doet binnen dezelfde termijn, van toepassing op alle schenkingen die hij gedaan heeft⁸⁹.

In ieder geval blijven de vroegere schenkingen onderworpen aan het oude regime voor de inbreng van of voor de langstlevende echtgenoot.

De behandeling van vroegere schenkingen met voorbehoud van vruchtgebruik (oud art. 918) blijven onveranderd.

Besluit

38. Dus:

Inbreng

1. Indien iemand een verklaring heeft gedaan voor het behoud van het oude regime van inbreng:
 - De inbreng van roerende goederen gebeurt bij mindere ontvangst;

⁸⁶ Art. 843 nieuw, § 5.

⁸⁷ Art. 858 nieuw, § 7, ingevoegd door de Wet van 22 juli 2018; voormeld amendement nr. 11.

⁸⁸ Wet van 31 juli 2017, art. 66, § 2, al 3.

⁸⁹ Wet van 31 juli 2017, art. 66, § 2, al 4.

- De inbreng van een onroerend goed gebeurt *in natura*;
- De waarde van de roerende goederen (waaronder aandelen) is de waarde op de dag van de schenking;
- De waarde van het onroerend goed is de waarde op de dag van de verdeling.

2. Indien iemand dit niet doet en het nieuwe regime van toepassing is:

- De inbreng van alle geschonken goederen gebeurt bij mindere ontvangst.
- De waarde van alle goederen voor de inbreng is de waarde op het moment van de schenking, geïndexeerd tot het overlijden.

Inkorting

1. Indien iemand een verklaring heeft gedaan voor het behoud van het oude regime van inkorting:

- De inkorting vindt plaats *in natura* behalve voor het onroerend goed indien het surplus kleiner is dan de helft van het beschikbaar deel;
- De waarde van alle goederen is de waarde op het moment van overlijden behoudens voor de familiale ondernemingen die geschonken worden in toepassing van het Wetboek van registratierechten (waarde op de dag van de schenking).

2. Indien het nieuwe regime toepassing vindt:

- De inkorting gebeurt steeds bij mindere ontvangst;
- De waarde is de waarde op dag van de schenking, geïndexeerd tot de datum van overlijden.

INHOUDSTAFEL

Hoofdstuk I. Inbreng	2
Deel 1. De inbreng in het algemeen.....	2
§ 1. Het oude regime van inbreng.....	4
A. Inbreng van roerende goederen.....	4
B. Inbreng van onroerende goederen.....	5
§ 2. Nieuwe regime van inbreng	5
Deel II. De inbreng en de langstlevende echtgenoot.....	7
§ 1. Rechten van de langstlevende echtgenoot. Herinnering.....	7
A. Recht van vruchtgebruik	7
B. Omzetting van vruchtgebruik in volle eigendom.....	8
§ 2. Inbreng door de langstlevende echtgenoot of aan de langstlevende echtgenoot	8
A. Oud regime van inbreng.....	8
B. Nieuw regime	9
Section III. Inbreng van schulden	9
Hoofdstuk II. Inkorting.....	10
Deel 1. Samenstelling van de reserve	10
§ 1. Reserve van de afstammelingen.....	10
§ 2. Reserve van de langstlevende echtgenoot	11
Deel 2. Volgorde van aanrekening	11
§ 1. Methode van toerekening met behoud van de reserve van de descendenten	11
A. Oud regime voor de reserve van de descendenten.....	11
B. Nieuw regime voor de reserve van de descendenten	12
§ 2. Methode van toerekening met behoud van de reserve in vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot.....	12
A. Oud regime. Reserve van de langstlevende echtgenoot	12
B. Nieuw regime. Reserve van de langstlevende echtgenoot.....	12
§ 3. Verzaking aan de inkorting.....	15
A. Oud regime van verzaking aan de inkorting.....	15
B. Nieuw regime van verzaking aan de inkorting	16
§ 4. Methode voor inkorting.....	16
A. Oud regime van methode voor inkorting.....	16
B. Nieuw regime van methode voor inkorting	16
§ 5. Waardering van de goederen voor inkorting	16

A. Oud regime van waardering van goederen voor inkorting	16
B. Nieuw regime van waardering van goederen voor inkorting.....	17
Hoofdstuk III. Keuze tussen behoud van het oude en het nieuwe regime	18
Besluit.....	18